

Lietuvos mokslų akademija (LMA) ir Lietuvos darbdavių konfederacija (LDK) 2018 m. gegužės 29 d. pakvietė diskusijai „Sumanios specializacijos programos eiga ir ko dar galima siekti“. Šią diskusiją inicijavo Lietuvos mokslų akademijos Matematikos, fizikos ir chemijos skyrius. Renginyje kalbėjo LMA viceprezidentas akad. Zenonas Dabkevičius, Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentas akad. Benediktas Juodka, ūkio ministerijos viceministras Gintaras Vilda, švietimo ir mokslo ministro patarėjas akad. Eugenijus Butkus, Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas Dainius Haroldas Pauža, LDK generalinis direktorius Danas Arlauskas, LDK generalinio direktoriaus pavaduotojas Vaidotas Levickis, Gyvybės mokslų centro direktorius Gintaras Valinčius, akad. Vladas Algirdas Bumelis, akad. Eugenijus Arvydas Janulaitis, Kęstutis Daukšys, kiti mokslo, verslo ir politikos atstovai. Įžanginį pranešimą padarė akad. Gintaras Valušis.

**Lietuvos mokslų akademijos ir
Lietuvos darbdavių konfederacijos diskusijos
„Sumanios specializacijos programos eiga ir ko dar galima siekti“,
įvykusio 2018 m. gegužės 29 d. Lietuvos mokslų akademijoje,**

REZOLIUCIJA

Lietuvos mokslų akademija ir Lietuvos darbdavių konfederacija, LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus organizuotame renginyje dalyvaujant mokslo, verslo, Švietimo ir mokslo ir Ūkio ministerijų atstovams apsvartė Sumanios specializacijos programą ir jos eigą bei mokslo ir verslo bendradarbiavimo galimybes

Buvo konstatuota, kad:

- iki šiol naudoti Sumaniosios specializacijos programos finansavimo instrumentai buvo nepakankamai efektyvūs ir neskatino mokslo ir verslo sinergijos;
- naudotos priemonės atskirai skatino žemo ir aukšto technologinės parengties lygio tyrimus, o vidutinio technologinės parengties lygmens tyrimai nesulaukė tinkamo dėmesio ir išteklių;
- Sumanios specializacijos programa vėluoja beveik trejetą metų ir tebėra išskaidyta tarp 20 prioritetų į 6-ias kryptis;
- mokslų ir inovacijų politika neturi aiškios strategijos ir sutartų gairių bei neteikia sisteminių sprendinių susikaupusioms problemoms spręsti;
- Lietuvoje taikomos investicijų į mokslą apskaitos metodikos neatitinka tarptautinių standartų ir iškreipia situaciją, taip apsunkinamas teisingų sprendimų priėmimas;
- šiuo metu teikiamas svarstyti Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymas tik deklaruoja teisingą siekį skatinti inovacijas, bet nenumato tam nei sistemos struktūros, nei veiksmingų kelių, nei priemonių ir įgyvendinimo sėkmės kriterijų, nėra inovacijų kūrimo skatinimo strategijos – įstatymas parengtas kaip siekis perdalyti MTEPI lėšų skirstymo teisę tarp ministerijų; –parengtas neskaidriai ir neprofesionaliai, nediskutuota su mokslo bendruomene;

- Technologijų ir inovacijų įstatymo priėmimas paskatintų ir taip didelę MTEPI proceso fragmentaciją ir tolimoje perspektyvoje turėtų daug neigiamų pasekmių įskaitant protų nutekėjimo didėjimą;
- daugelio šalių, ieškančių mokslo bei verslo sinergijos ir turinčių daugiau nei Lietuva pasiekimų šioje srityje, patirtis rodo, kad siūlymas ieškoti trečiojo kelio mokslininkams ir verslininkams einant į bendrą tikslą yra neproduktyvus;
- mokslo indėlis į verslo plėtrą pasireiškia ne tik naujų produktų ar technologijų kūrimu, bet ir aukščiausio lygio specialistų rengimu.

Lietuvos mokslų akademija ir Lietuvos darbdavių konfederacija siūlo:

- tęsiant Sumanios specializacijos programą investicijas koncentruoti tik į tas sritis, kuriose yra stiprios ir mokslo, ir verslo komponentės bei jų sinergetinė sąveika;
- mažinti prioritetų skaičių atrenkant tuos, kuriuose numatomas didelės pridėtinės vertės sukūrimas;
- mokslininkų taikomuosius tyrimus remti iki tokio technologinės parengties lygio, kuris yra patrauklus verslui, nesi tai daugiapakopis, ne vieno projekto rėmimu pagrįstas procesas, jame turėtų atsirasti Ūkio ministerijos finansavimo mechanizmai, tęsiantys Švietimo ir mokslo ministerijos finansavimą;
- skatinti ir fundamentinį, ir taikomąjį mokslą atkreipiant dėmesį į tai, kad svarbiausias kriterijus moksliniams pasiekimams turi būti jų svarumas ir reikšmingumas tarptautiniu lygiu;
- stimuliuoti specialių programų, skatinančių mokslo žinių ar technologijų tapimą aukštos pridėtinės vertės verslu, kūrimą;
- įkurti Lietuvos mokslų akademijoje darbo grupę mokslų ir inovacijų politikai bei mokslo ir verslo santykiams kuruoti, kuri galėtų dalyvauti rengiant studijų, mokslų ir inovacijų sričių įstatymus bei kitus teisės aktus, rengime.

Lietuvos mokslų akademija ir Lietuvos darbdavių konfederacija kviečia Švietimo ir mokslo bei Ūkio ir ministerijas atviram dialogui, skatinančiam rasti būdus susikaupusioms mokslų ir inovacijų plėtros problemoms spręsti.

LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus pirmininkas akad. Leonas Valkūnas

Renginio moderatorius akad. Gintautas Tamulatis